

Obsah

1. Magnetické obvody elektrických strojů a elektromagnety	5
1.1. Magnetické materiály	5
1.2. Vlastnosti magnetických materiálů a jejich měření	6
1.3. Přemagnetování magnetik	8
1.4. Příklady vlastností některých magneticky měkkých materiálů	11
1.5. Řešení magnetických obvodů	13
1.6. Uspořádání magnetických obvodů	18
1.7. Měření na magnetických obvodech	19
2. Konstrukce elektrických strojů	21
2.1. Materiály pro stavbu elektrických strojů	21
2.1.1. Materiály pro vinutí	21
2.1.2. Materiály pro magnetické obvody	23
2.2. Uspořádání vinutí	23
2.3. Oteplování elektrických strojů	24
2.4. Měření oteplovací časové konstanty	26
3. Transformátory	27
3.1. Transformační napětí – ideální transformátor	27
3.2. Skutečný transformátor, konstrukční uspořádání	29
3.3. Teorie a náhradní schéma skutečného transformátoru	31
3.4. Provozní stavy transformátoru	35
3.5. Poměrné parametry transformátoru	37
3.6. Úbytek napětí na transformátoru	38
3.7. Účinnost transformátoru	39
3.8. Návrh přístrojového napájecího transformátoru	40
3.9. Zapojení transformátorů	43
3.10. Paralelní chod transformátoru	45
3.11. Autotransformátor	46
3.12. Speciální transformátory	47
3.13. Měření na transformátorech	47
4. Asynchronní motory	49
4.1. Točivé magnetické pole	49
4.2. Konstrukce a princip činnosti asynchronního motoru	51
4.2.1. Konstrukční provedení statoru	51
4.2.2. Konstrukční provedení rotoru	52
4.2.3. Princip činnosti asynchronního motoru	53
4.3. Vlastnosti asynchronního motoru v ustálených stavech	54
4.3.1. Náhradní schéma a fázorový diagram asynchronního motoru	54
4.3.2. Výkonová bilance a moment asynchronního motoru	56
4.3.3. Specifické vlastnosti motorů s kotvou nakrátko	58
4.3.4. Kružnicový diagram asynchronního motoru	59
4.4. Spouštění, brzdění a řízení asynchronních motorů	62
4.4.1. Spouštění asynchronních motorů	62
4.4.2. Brzdění asynchronních motorů	63
4.4.3. Řízení rychlosti asynchronních motorů	63
4.5. Jednofázový motor nakrátko	64
4.6. Příklady	65
4.7. Laboratorní měření	69
4.7.1. Základní vlastnosti asynchronního motoru, štítkové hodnoty, měření statorových odporů	69
4.7.2. Měření asynchronního motoru ve stavu naprázdno a nakrátko	71

4.7.3. Zatěžování asynchronního motoru	73
4.7.4. Frekvenční řízení asynchronního motoru	75
5. Stejnoseměrné stroje	77
5.1. Konstrukce	77
5.2. Princip působení	77
5.3. Vlnutí rotoru	78
5.4. Indukované napětí	79
5.5. Reakce rotoru (kotvy)	81
5.6. Komutace	82
5.7. Druhy stejnosměrných strojů	82
5.8. Stejnoseměrné motory	83
5.9. Motor s paralelním a cizím buzením	84
5.10. Motor se seriovým buzením	85
5.11. Polovodičová regulace stejnosměrných motorů	86
5.12. Leonardova skupina	88
5.13. Příklady na stejnosměrné motory	89
5.14. Cvičení na stejnosměrných motorech	91
6. Jednofázový komutátorový motor	93
6.1. Princip činnosti komutátorového motoru	93
6.2. Cvičení na střídavém komutátorovém motoru	94
7. Synchronní stroje	95
7.1. Princip synchronního stroje	95
7.2. Konstrukční uspořádání	95
7.3. Teorie synchronního stroje	96
7.4. Zatěžovací a budicí charakteristika alternátoru	98
7.5. Fázování synchronního alternátoru na síť	100
8. Krokový motor	101
8.1. Konstrukce krokových motorů	101
8.1.1. Krokový motor s proměnnou reluktancí	101
8.1.2. Krokový motor s aktivním rotorem	102
8.2. Vlastnosti krokových motorů	103
8.2.1. Statický moment krokového motoru	103
8.2.2. Dynamický moment	104
8.3. Ovladače krokových motorů	105
8.3.1. Ovladače krokových motorů s proměnnou reluktancí	106
8.3.2. Ovladače krok. motorů s aktivním rotorem unipolární	106
8.3.3. Ovladače krok. motorů s aktivním rotorem bipolární	107
9. Kontaktní spínací přístroje nn	107
9.1. Úvod	107
9.2. Vypnutí el. obvodu	107
9.2.1. Vypnutí bez oblouku – vznik přepětí – v ss.r(t)L obvodu	108
9.2.2. Vypnutí s obloukem – v ss. RL-obvodu	108
9.2.3. Vypnutí s obloukem – ve stř. RL –obvodu	109
9.2.4. Vznik výboje – při spínání	110
9.2.5. Zhášení oblouku	111
9.3. Přístroje nn	111
9.3.1. Pojistky	112
9.3.2. Jističe	113
9.3.3. Stykače a relé	114